

دکتر باقرپور کاشانی

ملاک ارزش گذاری قرآن نسبت به انسان ها

هوالحکیم

ملاک ارزش گذاری قرآن نسبت به انسان‌ها

تمام این قوانینی که به‌عنوان گزاره‌های عادلانه در جهات مختلف، قرآن مطرح کرده، یک اصلی را می‌آید مطرح می‌کند که فراوان در آیات قرآن هست: امر به معروف و نهی از منکر!

امر به معروف و نهی از منکر، وظیفه تمام آحاد اجتماع و مسلمین هست! که مردم را به همین گزاره‌های دینی ترغیب بکنید! مردم را تشویق شون کنید به خوبی‌ها! مردم را تشویق کنید به رعایت عدل! مردم را تشویق کنید به حق‌گویی، ولو اینکه به ضررشان باشد! مردم را تشویق بکنید به ازدواج! مردم را تشویق بکنید به تجارت درست! کسب روزی و رزق حلال و درست!

حالا می‌آید بر اساس تمام این قوانین، می‌گوید اگر تمام این قوانین درست انجام بشود، طرف می‌شود متقی!

آن خطبه متقین، خطبه همّام امیرالمؤمنین علیه السلام خیلی عجیب است! در حد معجزه هست آن خطبه! که ویژگی‌های متقین را می‌گوید! ویژگی‌های متقین را اگر دوستان یک به یک نگاه بکنند، همه این‌ها، تمام این صفاتش وقتی نگاه می‌کنی، صفاتی هست که میانه‌روی در کارشان هست!

اصلاً حضرت امیر علیه السلام می‌گوید از ویژگی‌های متقین، میانه‌روی هست! حالا در موارد مختلف می‌فرمایند این‌ها این کارها را انجام می‌دهند. وقتی نگاه می‌کنی، همان حالت روحی، افراطش هست تفریطش هم هست! بعد می‌آید بر اساس همین می‌گوید بله! ما مساوات و برادری داریم! و همه با هم برادرنند. اما حالا این‌جا ارزش‌گذاری می‌کند، ارزش‌گذاری رو چه چیزی می‌کند؟! روی مالت می‌کند؟! روی چه چیزی می‌کند؟! ارزش‌گذاری روی ظاهرت می‌کند?!

ارزش‌گذاری می‌کند روی همین که اگر همه‌اش را انجام بدهی می‌شود تقوا!

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ﴾

در سوره مبارکه حجرات، آیه ۱۳.

که گرامی‌ترین نزد پروردگار باتقواترین شماست! یعنی ارزش‌گذاری خدا بر چیست؟! به تقواست! هرچه به تقوا نزدیک‌تر باشی، به ورع و تقوا نزدیک‌تر باشی، نمره بالاتری داری!

چه پولدار باشد چه بی‌پول باشد! چه زیبا باشد چه زشت باشد! فرقی نمی‌کند!

بعد می‌آید باز نگاه می‌کند که مقدمه همین تقوا که ارزش‌گذاری مطرح می‌شود و در پرتو این آدم می‌تواند راه اعتدال را پیدا کند، علم هست!

در آیات مختلف قرآن به علم‌آموزی، فراوان تأکید شده است! همچنین در روایات پیغمبر و ائمه معصومین علیهم‌السلام به علم‌آموزی! که علم واجب است! طلب علم واجب است! «عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ».

بر همه واجب است! این علومی که بر اساس آن اگر عمل بکنی به تقوا می‌رسی، به اعتدال می‌رسی، که این متضمن سعادت دنیای شما و جهان پس از مرگ هست، این چیست؟!

علم هست! که با عمل و خودسازی نسبت به آن علمی که داری، می‌شود تقوا! مثلاً در سوره مبارکه زمر، آیه نهم:

﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

می‌گوید بگو آیا آن‌هایی که می‌دانند با آن‌هایی که نمی‌دانند یکسانند؟!

آیا این‌ها یک‌جور هستند؟! این‌طوری نیست!

روایات نگاه می‌کنیم فراوان در این باره آمده است! مثلاً در روایتی هست که چه شیعه نقل کردند چه اهل سنت، که پیامبر ﷺ فرمودند:
فضیلت دانشمندان به سایر مردم، مانند فضیلت من است نسبت به کم‌ترین شما».

چنین ارزش‌گذاری می‌کند!

یا سلمان! سلمان به چه مبنایی مقدم شد نسبت به مسلمین؟ به چه مبنایی شد منّا نسبت به اهل بیت؟! نسبت به همین علم و تقوایی که داشت! جهات ایمانی که داشت!

ابولهب چطور؟! ابولهب، رو کفر و شرک و بی‌تقوایی و ظلمی که داشت، با اینکه عمومی پیامبر بود، آن تعبیراتی که دارد نسبت به این فرد مطرح شده است!

